

62 F 60/2

DIPLOMACIE ČESKOSLOVENSKA

DÍL II. BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK ČESKOSLOVENSKÝCH
DIPLOMATŮ (1918–1992)

Jindřich Dejmek,
za spolupráce Jana Němečka
a Slavomíra Michálka

II

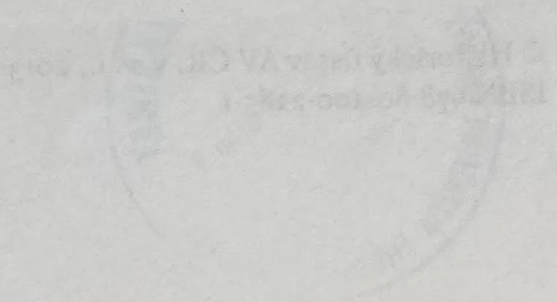
Academia

DIPLOMACIE ČESKOSLOVENSKA

DÍL II. BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK ČESKOSLOVENSÝCH DIPLOMATŮ (1918–1992)

Jindřich Dejmek
za spolupráce Jana Němečka
a Slavomíra Michálka

Academia
Praha 2013

Publikace byla zpracována v rámci projektu MZV ČR, reg. č. RM 07/01/II,
Biografický slovník československých diplomatů 1918–92.
Vývoj organizační struktury MZV Československa a čs. diplomacie
v l. 1919–1992.

Vědecký redaktor: doc. PhDr. Jan Němeček, DrSc.
Recenzent: prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Dejmek, Jindřich

Diplomacie Československa. Díl II., Biografický slovník
československých diplomatů (1918–1992) / Jindřich Dejmek
za spolupráce Jana Němečka a Slavomíra Michálka – Vyd.
I. – Praha : Academia, 2013. – 802 s.
ISBN 978-80-200-2285-1 (váz.)

341.71 * 929. * 341.7 * 327 * (437)
- diplomaté – Československo
- diplomacie – Československo
- biografické slovníky
- monografie

327 – Mezinárodní vztahy, světová politika [15]
929 – Biografie [8]

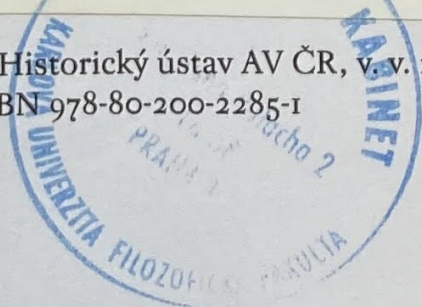
H - 326/2013

255239652

**Filozofická fakulta
Univerzity Karlovy v Praze**

© Historický ústav AV ČR, v. v. i., 2013
ISBN 978-80-200-2285-1

OBSAH

Úvod k biografickému hesláři	7
Seznam nejužívanějších zkratek	12
/I/ Oddíl I. Diplomaté demokratické Československé republiky (1918–1948)	21
/II/ Oddíl II. Diplomaté komunistického Československa (1948–1989)	273
/III/ Oddíl III. Diplomaté České a Slovenské Federativní republiky (1989–1992)	677
Příloha	772
Summary	786
Jmenný seznam hesel/biogramů	788

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Václav Švestka	1955 –			Chargé d'affaires
Ladislav Žilka	5. 9. 1956	Ivan Gavora	1957–1960	
Pavel Novotný	2. 12. 1960	V. Švestka	1960–1964	
Miroslav KADLEC	17. 10. 1962			Od října 1964 první velvyslanec
Ladislav REJMAN	21. 1. 1965	Frant. Velíšek	1964–1969	
Pavol MAJLING	3. 4. 1969	Václav Švestka	1969–1970	
Rudolf CVIK	14. 9. 1971	Václav Pizinger	1972–1979	
Václav Pizinger	X/1975			Chargé d'affaires
Jaroslav KNÍŽKA	2. 3. 1976	Stanislav Ulík	1976–1982	
Jaroslav ŽANTOVSKÝ	17. 4. 1979	Jan Kochrda	1979–1984	
J. NÁLEPKA	20. 1. 1982	Antonín Vejmelka	1985–1989	
Jan LAJKA	18. 11. 1988	Daniel Litecký Lubor Staněk	1989–1990 1990–1994	
Lubor Staněk	II/1991			Chargé d'affaires
Dušan Rovenský	XII/1992			Chargé d'affaires

Diplomatičtí zástupci Československa ve Švédsku

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Vladimír Radimský	20. 11. 1920	Vladimír Vaněk Zdeněk Procházka	1920–1921 1921–1927	
Robert Flieder	2. 3. 1927	Karel Dvořáček	1927–1931	
Vladimír Hurban	20. 9. 1930	Vladimír Vaněk	1931–1937	
Vladimír Kučera	22. 3. 1937	Emil Walter	1936–1946	
V l. 1939–45 byly vztahy mezi oběma státy přerušeny.				
Eduard Táborský	19. 10. 1945	Emil Walter Zdeněk Helfert	(do r. 1946) 1946–1949	Chargé d'affaires
Zdeněk Helfert	VII/1948			
Frant. Weiskopf	3. 6. 1949	Gust. Solar	1949–1950	Chargé d'affaires
Gustav Solar	X/1949		1949–1953	Chargé d'affaires
František Vítkův	XI/1950			
Otto Klička	25. 2. 1952	Jan Cibulka	1952–1954	

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Jarosl. Vlček	25. 9. 1954	Rud. Archman Vlad. Žák	1954–1958 1955–1956	
Jaroslav HAVELKA	18. 9. 1958	František Lundák	1960–1963	Od XII / 1959 první velvyslanec
Alexej VOLTR	10. 9. 1962	Jan Fidler	1963–1967	Akreditován též v Norsku
Jiří Jančík			1967–1970	Chargé d'affaires
Viktor PAVLENDÁ	13. 4. 1970	Ján Bajla	1971–1974	Odvolán v květnu 1971
Ján Bajla	Od května 1971			Chargé d'affaires
Pavel DŽUNDA	10. 2. 1972	Vladimír Palij	1973–1978	
Eduard BÍLEK	7. 12. 1976			
Roman NÁROŽNÝ	27. 2. 1979	Ladislav Šobr	1978–1982	
Bohumil VACHATA	20. 1. 1982	R. Jardák	1982–1985	
Josef KRŮŽELA	29. 8. 1985	J. Kroupa Viliam Čarada Jan Straka	1985 1985–1989 1989–1990	
Václav FRÝBERT	20. 11. 1990	Jaroslav Andres	1990–199X	

Diplomatictí zástupci Československa ve Švýcarsku

Titulář	Datum nástupu	Zástupce tituláře	Doba přidělení	Poznámka
Pavel Baráček-Jacquier	15. 5. 1919	J. F. Lavička	1919–1922	Od IX t. r. chargé d'affaires
Cyril Dušek	31. 3. 1920			První vyslanec
Robert Flieder	16. 12. 1921	Václav Němec	1921–1923	
Ferdinand Veverka	16. 11. 1924	Miroslav Lokay	1923–1927	
Zdeněk Fierlinger	8. 11. 1928	Karel Trpák Zdeněk Procházka	1927–1935 1929–1934	
Rudolf Künzl-Jizerský	16. 9. 1932	Milan Pitlik Ladislav Radimský	1934–1937 1937–1939	
Bohdan Štrér	9. 4. 1938			
V l. 1939–45 byly vztahy mezi oběma státy přerušeny.				

DIPLOMACIE ČESKOSLOVENSKA

DÍL II. BIOGRAFICKÝ SLOVNÍK
ČESKOSLOVENSKÝCH DIPLOMATŮ
(1918–1992)

Jindřich Dejmek
za spolupráce
Jana Němečka a Slavomíra Michálka

Vydalo Nakladatelství Academia,
Středisko společných činností AV ČR, v. v. i.,
Vodičkova 40, 110 00 Praha 1

Přebal a grafickou úpravu navrhl Jakub Troják
Odpovědná redaktorka Pavla Landová
Technická redaktorka Monika Chomiaková

Vydání první, Praha 2013
Ediční číslo 11470

Sazbu zhotovil Jakub Troják
Vytiskla Serifa, s. r. o., Jinonická 80, 158 00 Praha 5

ISBN 978-80-200-2285-1

Knihy Nakladatelství Academia zakoupíte také na
www.academiaknihy.cz
www.academiabooks.com
www.eknihy.academia.cz

Radimský Vladimír

29. 2. 1880, Kolín – 1. 11. 1977, Kolín

Vystudoval gymnázium a následně Konzulární akademii ve Vídni (1898–1903), od r. 1904 až do r. 1918 působil v rak.-uher. konzulární službě. Svoji pětatřicetiletou diplomatickou kariéru začínal v l. 1904–07 jako konzulární atašé v Bombaji, krátce sloužil jako vicekonzul ve Smyrně (1907) a poté v Teheránu (1907–10), v l. 1910–11 byl vicekonzulem v Craiově v Rumunsku a následně v Cařihradě. Od března 1912 působil jako c. k. konzul v srbském **Bělehradě**, poté od srpna 1914 až do konce války v turecké **Smyrně**. V předválečných letech sepsal také několik studií o obchoděpolitických problémech Předního východu (*Industrie- und Gewerbe Verhältnisse in Persien /1909/, Wegweiser für Kleine Asien*, aj). Od ledna 1919 působil v čs. diplomacii, od června 1919 do července 1920 byl prvním oficiálním diplomat. zástupcem ČSR v **Polsku**, nejprve jako šéf „úřadu delegáta“, později jako *chargé d'affaires*. Od listopadu 1920 do ledna 1927 působil jako první vyslanec republiky ve **Švédsku**, akreditovaný současně v **Norsku** a později i v **Litvě**, poté byl do května 1928 přednostou osobního odd. prezidia MZV (I/2), v jehož čele vystřídal F. Šebestu (*viz*). Po likvidaci diplomatické roztržky ČSR se Svatým stolcem byl v červnu 1928 jmenován novým vyslancem ve **Vatikánu** a zůstal jím až do března 1939, kdy byl administrativou nedávno nastoupivšího Pia XII. fakticky přinucen likvidovat legaci a vrátit se do okupované Prahy. Od svého následného penzionování (k 30. 4. 1939) žil až do smrti na rodné tvrzi Pašinka u Kolína; o působení v rak.-uher. diplomacii sepsal *memoáry*, uložené dnes v Literárním archivu PNP v Praze.

A.: Literární archiv Památníku národního písemnictví, Praha.

Lit.: Jan ŽUPANIČ – Václav HORČIČKA – Hana KRÁLOVÁ, *Na rozcestí. Rakousko-uherská zahraniční služba v posledních letech existence monarchie*. Praha 2009, s. 170–171.

Rakšány Dezider

9. 7. 1906, Banská Štiavnica – 30. 12. 1981, Žiar n. Hronom

Pocházel z rodiny evangelického literáta a historika Samuela Rakšányho; vystudoval evangelické lyceum v Bratislavě, gymnázium v Banské Štiavnici a lyceum v Dijonu (maturita 1926), posléze studoval filozofii na univerzitě v Dijonu a práva na UK (JUDr. 1931), kde se mj. zapojil do aktivit „agrárních“ akademiků. Po studiích pracoval na Okresních soudech v Banské Bystrici, Levicích a v Martině,

Fíša Peregrin

1. 6. 1891, Brno – 1. 8. 1982, Praha

Vystudoval gymnázium a následně práva na univerzitách v Praze, Ženevě a ve Vídni (JUDr. 1917), od r. 1916 sloužil v rak.-uher. armádě. V době rozpadu monarchie se stal členem „Čes. pracovního ústředí“ v Pulji, kde hned poč. listopadu 1918 vyjednal s Italy a Jihoslovany repatriaci tamních Čechů a jako zplnomocněný vojenský zástupce čs. vlády zde zůstal až do února 1919. Další rok, do února 1920, sloužil v čs. armádě (byl mj. členem plebiscitní komise pro Oravu a Spiš), poté byl přijat do čs. zahraniční služby. Začínal jako legační atašé, resp. později legační taj. II. tř. na vyslanectví v Berlíně (1920–22), pak pracoval v ústředí, v inspekčním odd. administrativní sekce (odd. V/5). Od ledna 1926 do listopadu 1929 byl přidělen jako legační taj. I. tř. čs. vyslanectví ve Washingtonu, po návratu byl nejprve vrchním ministerským komisařem a později odborovým radou v mezinárodně-právním odd. politické sekce MZV (odd. II/5). V červnu 1931 byl jmenován zástupcem gen. sekretáře tzv. fondu B v Basileji, zřízeného na základě haagských a pařížských dohod o východních reparacích, a pracoval zde do července 1932. Po dalších dvou letech služby v národohospodářské sekci MZV působil od května 1934 jako legační rada (a zástupce vysl.) v Bělehradě. Kariéru ve službách předválečné republiky zakončil jako legační rada (a zástupce vysl.) v Maďarsku, kde po penzionování M. Kobra (*viz*) vedl úřad a kde zůstal až do konce března 1939. Po likvidaci čs. diplomacie byl v hodnosti vrchního odborového rady přeřazen na protektorátní ministerstvo vnitra, kde mj. sloužil i jako spojka ministerského předsedy gen. A. Eliáše. Po osvobození byl znovu přijat na MZV; s titulem vysl. byl zařazen do čs. delegace na mírovou konferenci v Paříži a po návratu působil jako zástupce ved. odd. „M“ (V. Hajdu /*viz*/) pro přípravu dalších mírových smluv. V lednu 1948 byl jmenován vyslancem v *Rumunsku*, kde se mj. podílel na přípravě čs.-rum. spojenecké smlouvy z 21. 7. 1948; k 28. 2. 1949 byl však z Bukurešti odvolán a vzápětí dán na dovolenou s čekatelným.

Flieder Robert

25. 5. 1883, Pacov – 16. 8. 1957, Praha

Pocházel z rodiny soudního úředníka, po studiích práv na české univerzitě v Praze (JUDr. 1906) působil jako úředník magistrátu Královského města Prahy,

současně se zabýval právními dějinami a publikoval několik obsáhlých studií (*Corona Regni Bohemiae* /1908/; *Zemský výbor v království českém* /1917/). Již v říjnu 1918 vstoupil do služeb tehd. čs. „plnomocníka“ ve Vídni V. Tusara (*viz*), po jeho nominaci ministerským předsedou pak vedl až do prosince 1921 dva a půl roku tamní úřad jako *chargé d'affaires*. Od prosince 1921 do srpna 1924 zastával úřad vyslance ve *Švýcarsku* a současně byl (od března 1922) prvním stálým delegátem ČSR u Společnosti národů v Ženevě. Od léta 1924 do února 1927 byl vyslancem v *Polsku*, akreditovaným současně v Lotyšsku a Estonsku, následně – do jara 1930 – působil v téže funkci ve *Švédsku* se současnou akreditací pro Norsko a Litvu. Od května 1930 do dubna 1933 působil jako vyslanec v *Jugoslávii*, kde prožíval proměny nedávno etablované diktatury krále Alexandra a kde se mj. podílel na přípravě Organizačního paktu Malé dohody. Po návratu do Prahy byl dočasně zástupcem přednosty politické sekce MZV P. Wellnera (*viz*), od července 1935 působil jako vyslanec ve *Španělsku* (se současnou akreditací v Portugalsku), kde ho také zastihl výbuch občanské války. V důsledku válečných operací již poč. r. 1938 přesídlil do St. Jean de Luz v jižní Francii, odkud byl záhy odvolán do Prahy, kde se stal přednostou obnovené VI. právní sekce MZV. Po něm. okupaci ČSR RF vedl tzv. likvidační ref. MZV při prezidiu ministerské rady a později (1941) pracoval na protektorátním ministerstvu financí, současně se prakticky od počátku zapojil do občanského odboje. V l. 1944–45 byl nacisty vězněn nejprve v Terezíně a později s dalšími diplomaty (K. Kroftou, J. Andriálem, A. Heidrichem ad., všichni /*viz*/) na Jenerálce. Po dočasné reaktivaci v květnu 1945 byl brzy penzionován, do r. 1948 však psal drobnější stati do *Svobodného zítřku*, *Národního osvobození* aj. V pozůstalosti v ANM je dochován rukopis dosud neuveřejněných memoárů, *Smějící se diplomat*.

A.: Archiv Národního muzea Praha, pozůstalost Z. Fliedera.

Lit.: Marie ČERNÁ, *Epizoda z politického života Roberta Fliedera*. Sborník k dějinám 19. a 20. století 13, Praha 1991.

Formánek Zdeněk

15. 12. 1889, Kouřim – 17. 5. 1962, Madrid

Pocházel z rodiny předního měst. advokáta; po studiích gymnázia (maturita 1908) vystudoval PrF české univerzity v Praze (absolutorium 1913, JUDr. 1914), následně pracoval až do léta 1915 jako koncipient v advokátní kanceláři svého

v hodnosti ministerského koncipisty. V l. 1920–22 byl přidělen jako legační atašé na čs. vyslanectví ve Washingtonu, poté pracoval v ústředí, v národohospodářské sekci (odd. IV/6). Od r. 1928 byl nejprve vicekonzulem na konzulátu v něm. Breslau (dnes Wrocław), v l. 1929–34 jako konzul II. tř. zástupcem přednosta na gen. konzulátu v Hamburku. Po návratu působil opět v národohospodářské sekci, již od ledna 1935 však přešel dočasně jako ved. jedné ze sekcí Exportního ústavu. Na MZV se (v hodnosti odborového rady) vrátil v červnu 1937 a následně se podílel na čs.-amerických obchodněpolitických jednáních, završených podpisem dohody ze 7. 3. 1938. K 15. 4. 1938 byl (jako konzul II. tř. a ved. obchodního odd.) přeložen ke gen. konzulátu v **New Yorku**, jehož vedení převzal krátce před okupací; v březnu 1939 odmítl úřad předat Němcům a posléze, v říjnu 1942, byl tamtéž jmenován řádným **gen. konzulem** čs. exilové vlády a podílel se také na čs. aktivitách v USA v době války. V New Yorku působil do listopadu 1946, po návratu se stal vyšším úředníkem ministerstva zahraničního obchodu.

Hurban Vladimír Ladislav

4. 4. 1883, Turčianský Sv. Martin – 26. 10. 1949, Praha

Po absolvování lidové školy v Martině studoval v l. 1893–97 na lyceu v Bratislavě a 1897–02 na reálném gymnáziu v Hodoníně. Následovala studia na technice ve Vídni (1902–06) a v Brně (1906–07). Od r. 1905 pracoval v redakci *Národních novin*, již od studentských let byl činný literárně (poezie, lyrické prózy), překládal také do slovenštiny díla B. Björnsona. V l. 1908–14 působil jako učitel maďarského jazyka ve Varšavě u ruského gen. štábu. Po vypuknutí I. svět. války se přihlásil jako dobrovolník do služby v ruské armádě, po vzniku čs. legií v Rusku vstoupil koncem prosince 1917 do jejich řad. V říjnu 1918 byl přidělen v hodnosti plukovníka k vyslanectví ČSR v USA jako vojenský atašé, kde se stal vojenským poradcem T. G. Masaryka, a podílel se také na organizaci repatriace čs. legií. Počátkem července 1923 byl přijat na MZV (získal hodnost legačního rady II. tř.) a počátkem února 1924 byl pověřen jako *chargé d'affaires e. p.* vedením vyslanectví v **Egyptě**; chystaná nominace na prvního velvysl. do Číny nebyla uskutečněna. Od června 1930 působil více než šest let jako vyslanec ve **Švédsku**, akreditovaný současně v **Norsku** a v **Litvě**, od poč. r. 1937 zastupoval ČSR jako vyslanec (od června 1943 velvyslanec) v **USA**. Po okupaci českých zemí odmítl předat úřad Němcům a zapojil se do čs. zahraničního odboje. S jeho působením ve Washingtonu jsou spojena

i pověření pro další menší státy na americkém kontinentu: *Kuba* (1937–42), *Dominikánská republika* (1943–46), *Haiti* (1943–46). Počátkem července 1946 byl v důsledku vážné nemoci přeložen do ústředí MZV; po další krátké službě odešel do výslužby.

A.: Slovenský národný archív Bratislava, osobný fond Vladimír Svätozár Hurban; Archív Matice slovenskej, Martin, literárni pozústalost.

Lit.: *Slovenský biografický slovník*, díl II. Martin 1987, s. 438–439; Hanna MARCZEWSKA-ZAGDAŃSKA, *Czechosłowacja w polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych 1933–1938*. Varšava 1996; Jan NĚMEČEK, *Soumrak a úsvit československé diplomacie*. Praha 2008, kap. Spojené státy americké, s. 381–412.

J. Nk.

Hyka Václav

15. II. 1899, Klášter n. Jizerou – ?

Po absolvování měšťanky vychodil dvouletou obchodní školu (1905), poté byl zaměstnán jako účetní a korespondent u fy Pisk, velkoobchod s kávou a koloniálním zbožím. V r. 1910 odjel na „zkušenu“ do zahraničí, pracoval krátkou dobu mj. ve Francii, v USA a také ve Velké Británii, kde našel dočasné uplatnění u London City and Midland Bank. R. 1912 narukoval do rak.-uher. armády, kde ho zastihla 1. svět. válka; hned v polovině srpna 1914 nicméně přeběhl k Srbům, posléze byl přijat k brit. zdravotní misi ve Skopji a navázal také kontakty s čs. odbojem na Západě. Od poč. r. 1916 působil ve Švýcarsku, kde spolupracoval s tamní pobočkou pařížské ČsNR, po vzniku ČSR pak vstoupil (definitivně v dubnu 1920) do rodící se čs. diplomacie. V prvních letech pracoval jako vrchní redaktor ve III., zpravodajské sekci MZV, kde se postupně vypracoval na ved. propagačního odd. Od 1. 6. 1927 do prosince 1934 byl přidělen jako tiskový taj. čs. vyslanectví v Londýně, poté působil jako tzv. šéfredaktor a od srpna 1935 ředitel tiskové služby ve III. sekci, kde opět vedl propagační odd. Od 1. 10. 1937 pak působil jako legační rada (a zástupce vysl.) na čs. vyslanectví ve Švýcarsku, kde zůstal (jako smluvní úředník Společnosti národů) i po něm. okupaci českých zemí. Zapojil se do čs. odboje a od ledna 1940 pracoval v informační službě pařížského Čs. národního výboru; po porážce Francie se dočasně uchýlil opět do Švýcarska, odkud se mu podařilo r. 1942 dostat do Británie. Jako ministerský rada byl přijat na MZV čs. exilové vlády, jako národohospodářský expert pracoval i pro ministerstvo obchodu

Kučera Vladimír

16. 3. 1891, Praha – 17. 4. 1961, Praha

Po absolvování gymnázia (maturita 1909) vystudoval práva na české univerzitě v Praze a ve Štýrském Hradci (JUDr. 1916), v l. 1915–18 sloužil v rak.-uher. a po vzniku ČSR krátce i v čs. armádě. Od ledna 1919 do března 1929 pracoval jako konceptní úředník v KPR, kde působil od r. 1922 v hodnosti rady jako jeden z taj. prez. T. G. Masaryka. V březnu 1929 byl přeložen na MZV, kde v kabinetu ministra nahradil dosavadního osobního taj. E. Beneše (*viz*) J. Skalického (*viz*), a jako osobní sekretář ministra zahraničí (v hodnosti ministerského rady) tu zůstal až do února 1937. K 1. 3. 1937 byl jmenován vyslancem ČSR ve *Švédsku* se současnou akreditací v *Norsku*, kde také prožil ozvěny čs. „krize“ v r. 1938. V březnu 1939 sice vydal vyslanectví něm. zástupci, setrval však ve Stockholmu (byl také zbaven protektorátního občanství a byl mu zabaven majetek) a působil zde později jako neoficiální zástupce čs. exilové vlády až do r. 1945. Od října 1945 pracoval opět jako ministerský rada v pražském MZV, jeho jednání v březnu 1939 však bylo prošetřováno disciplinární komisí. Po komunist. převratu byl v prosinci 1948 dán na dovolenou s čekatelným, od března do prosince 1949 byl ale dočasně znovu přijat do právní sekce, resp. právního odboru MZV; jeho pracovní poměr s ministerstvem byl definitivně rozváznán k 31. 12. 1949.

Lit.: Jindřich DEJMEK, *Skandinávské státy a velké evropské krize 1937–1939 ve světle československých diplomatických dokumentů*. Sborník archivních prací GI, 2011, č. 1, s. 207–379.

Kühnl Eduard

16. 5. 1884, Praha – 16. 5. 1966, New York, USA

Po absolvování reálky vystudoval strojní inženýrství na ČVUT v Praze (Ing. 1906), poté působil v soukromém sektoru. Již na přelomu let 1918/1919 se podílel na organizování prvního čs. konzulátu v Barceloně, od února 1919 pak pracoval nejprve jako smluvní a později řádný úředník na MZV. Od ledna 1920 do srpna 1923 byl jako kancelář. rada přidělen k čs. konzulátu v Madridu, poté krátce ke gen. konzulátu v Paříži. Od října 1923 působil jako kancelář. správce, později aktuárský taj. v ústředí, r. 1926 se stal ředitelem

/T

Táborský Eduard

18. 3. 1910, Praha, Nusle – 12. 11. 1996, Austin, USA

Vystudoval reálné gymnázium na Smíchově (maturita 1929) a následně PrF UK (JUDr. 1934), poté sloužil u vojenské prokuratury v Olomouci (1934–36). Po krátké praxi u Zemského úřadu v Praze působil od května 1937 v čs. diplomacii. Začínal v prezidiu MZV, brzy se stal osobním taj. ministra K. Krofty (viz) a zůstal i v kabinetu jeho nástupce. V dubnu 1939 odešel do Velké Británie a zde se již v červenci t. r. stal osobním sekretářem (a zároveň právním poradcem) E. Beneše (viz), kterým zůstal až do června 1945. Pro prezidenta připravoval např. podklady týkající se mezinárodněprávních aspektů čs. „otázky“ (shrnul je později do monografie *Naše věc. Československo ve světle mezinárodního práva za druhé světové války* /angl. 1944, čes. 1946/), provázel ho na jeho cestách, vedl neoficiální záznamy o jeho jednáních (částečně byly později publikovány, viz níže), současně byl již v Londýně aktivní publicisticky (*Czechoslovak Democracy at Work* /1945/). V létě 1945 se vrátil na MZV a od října t. r. zastával funkci prvního poválečného vyslance ČSR ve Švédsku, současně se podílel (v řadách sociální demokracie) na diskuzích o příští nové ústavě republiky, o jejíž možné podobě také sepsal několik pojednání (*Naše nová ústava* /1948/). V červnu 1948 na úřad rezignoval a zůstal v exilu. Zpočátku vyučoval jako docent státovědy na univerzitě ve Stockholmu, od r. 1949 působil na univerzitách v USA, především v texaském Austinu. Zde se věnoval jednak problematice komunistického hnutí (*Communism in Czechoslovakia 1948–1960* /1961/; *Communist Penetration of the Third World* /1973/), jednak historii čs. odboje v letech 2. svět. války (monografie *Edvard Beneš between East and West 1938–1948*, Stanford 1981, čes. 1993), texty psal i do českých exilových periodik, mj. *Svědectví* P. Tigrida. Z jeho podrobných deníkových zápisů ze 30. a 40. let byla dosud publikována jen část týkající se let 1938–41 (*Presidentův sekretář vypovídá*, sv. I. /Praha 1946, 2. vyd. Curych 1979/ a sv. II. /Curych 1983/). Po pádu komunist. režimu v Československu se stal čestným předsedou Společnosti E. Beneše v Praze, kde také vyšel upravený překlad

jeho knihy o druhém prezidentovi *President Beneš mezi Západem a Východem* (1993) a několik dalších textů.

A.: Hoover Institution Archives, Stanford, Táborský Collection, 10 kartonů.

Lit.: Jindřich DEJMEK, Český diplomat a historik Eduard Táborský (1910–1996).

SlovPř 1997, č. 1, s. 121–127.

Tichý Otakar

12. 5. 1890, Náchod – 20. 1. 1947, Praha

Absolvoval náchodskou reálku (1907), pak studoval strojní inženýrství na české technice (Ing. 1911), dva semestry se navíc vzdělával v Liverpoolu studiem obchodu. V l. 1911–12 a znovu v l. 1913–14 pracoval jako úředník u Austro-Orientalische Handels-gessellschaft v Cařihradě, od r. 1915 sloužil až do října 1917 v rak.-uher. armádě na italské frontě. V dubnu 1918 vstoupil do 33. pluku čs. legií v Itálii a v řadách čs. vojska zůstal až do ledna 1920, naposledy v hodn. npor. V lednu 1920 byl přijat do čs. diplomacie, začínal jako konzulární atašé v národohospodářské sekci, od března 1923 byl přidělen jako obchodní atašé k Úřadu čs. delegáta v Cařihradu, kde působil do února 1926. Po návratu do Prahy sloužil díky svému technickému vzdělání více než tři roky v odd. „B“ MZV, na přelomu let 1928/29 vedl konzulát v **Curychu**. Od června 1929 do června 1932 byl konzulem v **Neapoli**, po návratu z Itálie pracoval nejprve v národohospodářské sekci MZV (odd. IV/3), od října 1933 do dubna 1934 vedl dočasně (po dobu nemoci B. Klubíčka /viz/) odd. „B“. V srpnu 1934 byl jmenován konzulem v **Sarajevu**, kde působil až do něm. okupace v březnu 1939. Po likvidaci čs. diplomacie byl převeden na protektorátní ministerstvo obchodu, už k 1. 7. 1941 byl ale jako někdejší legionář poslán do předčasné výslužby. V červnu 1945 byl reaktivován a jako vrchní odborový rada zařazen opět do odd. „B“; jeho další kariéru ukončilo nečekané úmrtí.

Tlusták Vladimír

14. 11. 1890, Uherské Hradiště – 12. 2. 1957, Praha

Absolvoval gymnázium (1909), poté vystudoval PrF české univerzity (1914, JUDr. 1919). Od srpna 1914 byl nucen sloužit v rak.-uher. armádě, již na podzim

Hejna Jaroslav

9. 4. 1923, Sepekov, okr. Písek – 9. 7. 1994, Písek

Pocházel z dělnické rodiny, jeho otec byl předválečným členem KSČ. Po měšťance se vyučil prodavačem (1941), později byl nacisty totálně nasazen ve Vídni. Po válce vstoupil do KSČ, po krátké vojenské službě začal pracovat u obchodního družstva v Táboře, od r. 1947 působil v aparátu strany, nejprve na okresních výborech v Táboře, později v Milevsku (1948–49 zde byl okresním taj.), v l. 1950–51 byl taj. KV KSČ v Českých Budějovicích. V l. 1952–57 byl jedním z taj. ÚV ČSM, poté studoval VŠP při ÚV KSSS v Moskvě (RSDr. 1960); po absolvování byl jmenován zástupcem náčelníka Hlavní politické správy Čs. armády, kde posléze dosáhl hodnosti generálmajora. Poč. r. 1968 byl z funkce odvolán, srpnová invaze ho zastihla v Moskvě. V l. 1968–69 našel dočasně uplatnění jako vedoucí oddělení tzv. Byra pro stranickou práci v českých zemích, v l. 1969–77 byl vedoucím taj. KV KSČ v Českých Budějovicích. K 1. 2. 1978 byl jako designovaný velvyslanec v Sofii přijat na MZV, jako ambasador v *Bulharsku* působil od března t. r. do září 1985. K 1. 1. 1986 byl penzionován.

Helfert Zdeněk

5. 5. 1909, Plzeň – 14. 4. 1994, Praha

Po absolvování reálného gymnázia (1929) vystudoval v l. 1929–34 jazyky na pražské FF UK (PhDr. 1934). Ještě r. 1934 byl přijat jako osobní taj. vysl. B. Pavlů (*viz*) na MZV, v l. 1934–36 pak s ním působil na legaci v Moskvě. Po službě v armádě (1937–38) byl jako koncipista znovu přijat na MZV, a to do zpravodajské sekce, odkud byl po likvidaci čs. diplomacie převeden do protektorátního ministerstva školství a národní osvěty; od r. 1942 pak pracoval u soukromé firmy v Plzni. V květnu 1945 byl aktivován, jmenován vrchním ministerským komisařem a od 1. 2. 1946 přidělen jako legační taj. do Stockholmu, kde zůstal (jako odborový rada) i po únoru 1948. V lednu 1949 byl jako legační rada přeložen do Švédska, kde vedl tamní čs. vyslanectví i jako *chargé d'affaires*. Po přeložení do Prahy (1950) byl přidělen do západoevropského odboru MZV, v důsledku personálních čistek v l. 1951–52 byl od 1. 7. 1952 téměř na rok jmenován jeho zatímním přednostou. V polovině května 1953 byl převeden do mezinár. odboru, vzápětí byl však (v souvislosti s pokusem svého kolegy Miloslava Trubáčka o útěk do zahraničí) zatčen a více než rok bezdůvodně

internován. Po propuštění již do diplomacie přijat nebyl. V l. 1961–72 pracoval jako archivář v Archivu Národní galerie v Praze.

Herold Čeněk

12. 4. 1917, Rakovník – 1. 4. 1988, Praha

Pocházel z rodiny cukráře; vystudoval gymnázium a nástavbový kurz při obchodní akademii, jeho studia na VŠ obchodní v Praze však přerušilo uzavření vysokých škol Němci. Od podzimu 1939 pracoval jako úředník u různých firem, např. v Rakovnické spořitelně, u fy Vita v Praze ad.; současně byl již od poč. války (a znovu v l. 1944–45) napojen na komunist. odboj. skupiny na Rakovnicku. R. 1945 se stal vedoucím znárodněného podniku Centra v Křešicích u Děčína, od r. 1947 byl náměstkem ředitele (a později ředitelem) rakovnické fy Rakona. V l. 1950–51 vedl n. p. Milo v Olomouci a od r. 1951 do nástupu na MZV v září 1953 byl ředitelem Hlavní správy pro mléko a tuky při ministerstvu potravinářského průmyslu. Diplomatickou kariéru začal na AO MZV a již v dubnu 1954 byl vyslán jako vyslanec do *Libanonu* se současným pověřením v *Sýrii* a v *Iráku*. V Bejrútu se dostal do konfliktu s podřízeným, pracujícím pro rozvědku, a v březnu 1959 byl odvolán. Obvinění orgánů ministerstva vnitra, že pracuje pro Francii (!), se ale nepotvrdilo a ČH byl nakonec ještě v dubnu t. r. jmenován ved. 9., blízkovýchodního odboru MZV. Od ledna 1961 do července 1964 zastával funkci velvyslance ve *Vietnamu*, po návratu vedl 7., dálněvýchodní odbor, resp. po reformě MZV poč. r. 1967 z něj fakticky vytvořený 3. odbor asijských socialistických států. V průběhu roku 1968 podporoval reformní proud („pravivé síly“), takže již v červenci 1969 byl přesunut na méně exponovaný 8., blízkovýchodní odbor. Jistou dobu stál v čele tohoto odboru, neprošel však stranickými prověrkami a v březnu 1971 byl z MZV vyhozen. Uplatnění našel v podniku Interiér Praha.

Heřman Václav

13. 2. 1928, Praha – 11. 6. 1990, Cheb

Pocházel z dělnické rodiny; vystudoval učitelský ústav (1948), již r. 1946 vstoupil do KSČ. V l. 1948–49 pracoval jako úředník ve vývozní společnosti Koh-i-noor, v l. 1949–53 vystudoval Fakultu mezinár. vztahů na VŠPHV. Od léta 1953 pracoval

Wagner Vítězslav

22. II. 1919, Olomouc – 3. II. 1971, Brno

Pocházel z rodiny úředníka; po gymnáziu (maturita 1939) absolvoval abiturient-
ský kurz při obchodní akademii, studoval také jazyky v Ústavu moderních řečí.
Od r. 1946 pracoval jako úředník v První brněnské strojírně, po osvobození
vstoupil do KSČ a přešel na tzv. Krajskou odborovou radu. V l. 1945–46 studoval
PrF MU, od r. 1946 pracoval jako úředník v Královopolských strojírnách, 1947–49
stál v čele kádrového odboru podnikového ředitelství, později vedl odbor práce
a mezd, odkud pak k 1. 4. 1957 přešel na MZV. V l. 1957–58 byl vyslán ke studiu
Odborné školy MZV, poté přešel dočasně na ministerstvo těžkého průmyslu
jako úředník dozírající na stavbu rafinérie v syrském Homsu. Od poč. r. 1960
působil opět na MZV; nejprve byl zařazen do 9., blízkovýchodního odboru,
od září 1960 do ledna 1964 byl přidělen jako I. taj. na velvyslanectví v Bagdádu.
Po návratu z Iráku opět pracoval v 9. TO, od listopadu 1965 do srpna 1969 byl
velvyslancem v *Nigérii*, kde mj. prožil několik převratů, jež vynesly k moci režim
plk. Y. Gowona, a následný pokus východních částí země, tzv. Biafry, o separaci,
vedoucí k občanské válce. VW byl ještě před jejím koncem odvolán, začal opět
pracovat v 8., blízkovýchodním a africkém odboru, vzhledem k postojům po
srpnu 1968 a emigraci dcery musel ale k 31. 3. 1970 z MZV odejít. Uplatnění
nalezl ve Výzkumném ústavu textilního strojírenství v Liberci.

Lit.: Karel SIEBER, Československo a občanská válka v Nigérii (1967–1970). *HaV*,
2002, č. 2, s. 267–302.

Weiskopf František C. (pův. Franz Karl)

3. 4. 1900, Praha – 19. 9. 1955, Východní Berlín, NDR

Pocházel z pražské něm.-židovské rodiny, vystudoval germanistiku a historii
na něm. univerzitě v Praze (PhDr. 1923). Patřil k zakládajícím členům KSČ

a k pražské levicové avantgardě, od r. 1928 až do nástupu nacistického režimu však žil většinou v Německu a do Prahy přesídlil až v r. 1933. V posledních letech první republiky redigoval *Svět v obrazech*, který spoluzakládal, a také protinacistický *Volks-Illustrierte*. Koncem r. 1938 emigroval do Paříže, kde pod pseudonymem Pierre Buk brzy vydal jednu z prvních historických knih o Mnichovu *La tragédie tchécoslovaque de septembre 1938 á mars 1939* (1939), v níž mj. využil materiály nepublikované čs. Bílé knihy. V r. 1940 se mu podařilo s pomocí levicové League of American Writers usadit se v New Yorku, kde se živil především politickou publicistikou a psaním protifašistické literatury (*The Firing Squad* /1944/; *Hundred Towers: a Czechoslovak anthology of creative writing* /1945/ aj.). V únoru 1947 byl přijat jako tiskový rada do služeb čs. gen. konzulátu v New Yorku a krátce po komunist. převratu v r. 1948 v ČSR byl (již 5. 3. t. r.) jmenován novým vyslaneckým radou na ambasádě ve Washingtonu. V prosinci t. r. byl vybrán za prvního vyslance nového režimu ve *Švédsku* a od května 1949 působil v této funkci ve Stockholmu. Ještě koncem r. 1949 byl pak schválen za prvního velvyslance do komunist. *Čínské lidové republiky*, kde působil od ledna 1950 do března 1952. Brzy po svém odvolání z Pekingmu byla (k 1. 5. 1952) udělena „bezplatná dovolená“ a v r. 1953 se vystěhoval (zřejmě jako reprezentant „kosmopolitismu“ v nemilosti režimu) do NDR, kde po nedlouhé době zemřel. V době svého diplomatického působení psal další literární reportáže, zčásti odrážející jeho pobyt v ČLR (např. *Cesta do Kantonu: reportáže, povídky, poesie a ještě více* /1953/; později: *Das Eilkamel: Reiseberichte aus Europa, Asien und Amerika* /1978/).

Dílo: F. C. WEISKOPF, *Gesammelte Werke*, Berlin (Ost), 1950–1960, 8 svazků.

Lit.: Zuzana TAUSINGEROVÁ, *Uprostřed proudu*, in: F. C. WEISKOPF, *Loučení*. Praha 1965; Ludvík VÁCLAVEK, *F. C. Weiskopf und die Tschechoslowakei*. Praha 1965; L. TOPOLSKÝ, Jan CHYTIL, F. C. Weiskopf, in: F. C. WEISKOPF, *Literární nájezdy*. Praha 1976.

Winkler Pavel

13. 9. 1910, Zvolen, Slovensko – 15. 5. 2003, Praha

Pocházel z úřednické rodiny, jejíž většina byla později nacisty zavražděna v Osvětimi; po studiích středních škol v Lučenci a Rimavské Sobotě absolvoval PrF UKom (JUDr. 1936) a pak působil v advokacii; v té době také vstoupil do KSS. Hned v r. 1939 se zapojil do komunist. odboje, r. 1941 byl zatčen a inter-

stál v čele nedávno zřízeného odboru AP a 1975–78 byl zástupcem vedoucího útvaru tzv. Základních politických otázek (ZPO); v té době byl také „druhým“ mužem čs. delegace při tzv. následných rozhovorech KBSE v Ženevě. Od ledna 1978 do března 1980 zastával funkci velvyslance v *Brazílii* (byl odtud předčasně odvolán pro konflikty s „partajními“ přidělenci z MPO ÚV KSČ), poté působil v 9., latinsko-americkém odboru a krátce též v GS FMZV. V červnu 1982 byl převeden do ÚMV jako vědecký pracovník a tam pracoval až do penzionování 31. 8. 1990. V té době také publikoval několik studií týkajících se mezinárodních vztahů, mj. *Problémy utváření oblasti bez jaderných zbraní na severu Evropy*, *Komplexní systém mezinárodní bezpečnosti* atd.

Sochor Karel

*6. 11. 1930, Pchery, okr. Kladno

Původně se vyučil strojním zámečníkem v n. p. Kablo v Kladně, už v r. 1947 také vstoupil do KSČ. V r. 1949 absolvoval školu důstojnického dorostu v Liberci, následně Vojenskou akademii v Hranicích, od r. 1950 pak až do r. 1989 sloužil v čs. armádě jako důstojník. V l. 1954–58 vystudoval Vojenskou politickou akademii (VPA KG) v Brně, později absolvoval ještě postgraduální studium na Vojenské akademii K. J. Vorošilova v Moskvě. V l. 1967–70 byl vyslán jako vojenský přidělenec do *Káhiry*, po návratu se uplatnil ve zpravodajské službě GŠ (ZS GŠ). Působil zde jako náčelník agenturního zabezpečení, od r. 1977 byl pak zástupcem náčelníka ZS GŠ. Na podzim 1989 byl vybrán jako nový diplomatický zástupce (a šéf tamní čs. mise) v *Západním Berlíně*, k 1. 10. 1989 byl přijat na FMZV a po šestitýdenní přípravě ve 4., německo-rakouském odboru byl k 10. 11. t. r. jmenován novým radou-vyslancem u čs. vojenské mise v Západním Berlíně. Zde působil až do sjednocení Německa. K 31. 10. 1990 byl odvolán a následně penzionován.

Solar (pův. Schwarzkopf) Gustav

*28. 8. 1916, Praha

Pochází z pražské židovské rodiny; vystudoval něm. reálné gymnázium v Praze (maturita 1935), pak PrF UK, studia však nemohl dokončit. Za války byl z rasových důvodů vězněn v Terezíně a později v KT Osvětim, kde ho vysvobodila

sovět. armáda. Ještě v dubnu 1945 začal pracovat v Clementisově kanceláři MZV v Košicích, v květnu t. r. byl přijat do služeb pražského MZV a současně studoval na FF UK němčinu, francouzštinu a španělštinu. Zpočátku působil jako sekretář vedoucího polit. sekce (K. Dvořáčka /viz/) a současně jako referent pro španělské záležitosti; hned po komunist. převratu se jako člen KSČ stal ved. západoevropského oddělení polit. sekce (II/4). V říjnu 1948 byl povýšen na odborového radu a od listopadu 1948 do podzimu 1950 byl přidělen jako leg. rada na vyslanectví ve Stockholmu, jež opakovaně vedl jako *chargé d'affaires*. Od 1. prosince 1950 do března 1952 působil jako vyslanec a zplnomocněný ministr u Čs. vojenské mise při SKK v *Západním Berlíně*. V l. 1953–55 pracoval v odd. pro OSN v mezinár. odboru MZV, k 1. 7. 1957 byl pak nucen MZV pro svůj původ opustit. Později našel uplatnění v zahraničním vysílání Čs. rozhlasu.

Souček Gustav

22. II. 1903, Obodř u Mladé Boleslavi – 6. IO. 1979, Praha

Vyrůstal v dělnickém prostředí, po absolvování měšťanky se vyučil zámečnickem, pak pracoval v různých profesích na Mladoboleslavsku, např. jako topič v cukrovaru nebo stavební dělník. V r. 1919 vstoupil do sociální demokracie a r. 1921 patřil k zakládajícím členům KSČ. V l. 1925–28 pracoval v dělnických profesích ve Francii, kde se stal dočasně členem KS Francie. V l. 1928–29 absolvoval tzv. Leninskou školu v Moskvě a po návratu do ČSR působil v aparátu KSČ, mj. jako „instruktor“ v plzeňské Škodovce a později jako krajský taj. KSČ v Hradci Králové a Pardubicích. V l. 1940–45 byl vězněn nacisty v Drážďanech a později v KT Buchenwald. Po válce vedl nejprve sekretariát KSČ v Mladé Boleslavi a stranou byl také vyslán do Prozatímního a později Ústavodárného NS; od ledna 1949 pak vedl jako straník blízký A. Novotnému kádrové odd. krajského sekretariátu KSČ v Praze. V srpnu 1951 byl přemístěn na „očistěné“ MZV a po přípravě v západoevropském odboru byl již v říjnu t. r. vyslán jako velvyslanec do *Francie*, kde působil do konce r. 1955, tedy v období, kdy byly vztahy se Západem prakticky zcela zmrazeny. Od ledna 1956 do února 1961 zastával funkci ved. MO ÚV KSČ v Praze. Od dubna 1961 do léta 1964 ještě reprezentoval ČSSR jako velvyslanec v *NDR*. Poté byl penzionován.

Lit.: Karel BARTOŠEK, *Zpráva o putování v komunistických archivech. Praha – Paříž 1948–1968*. Praha 2000.

ZÚ jako *chargé d'affaires* do srpna 1949. Po krátkém působení v ústředí byl od prosince 1949 do března 1951 přidělen jako velvyslanecký rada (a zástupce velvysl.) do Varšavy, kde zastupoval tituláře F. Piška (*viz*). Poč. r. 1951 byl navrhován na nového velvyslance do Maďarska, ale nominace nebyla uskutečněna a RS byl k 1. 3. 1951 jmenován **ved. tiskového odboru** (tehdy A III) MZV. Po politickém pádu bratra byl již v listopadu 1951 suspendován a propuštěn z MZV, ještě koncem r. 1951 byl (spolu s K. Dufkem, E. Goldstückerem /oba *viz*/ a P. Kavanem) obviněn z vyzvědačství a odsouzen k dlouholetému žaláři. Po r. 1957 byl propuštěn, v červnu 1963 byl plně rehabilitován, na MZV se však již nikdy nevrátil.

Slimák Cyprián

29. 9. 1906, Lísková, okr. Ružomberok, Slovensko – ?

Po obecné škole začal studovat reálku, ze sociálních důvodů studia nedokončil a začal pracovat nejprve jako dělník v tiskárně, později v obchodě. Po vojenské službě (1928) odjel za prací do Belgie a odtud po dvou letech do Kanady, kde žil až do poč. r. 1948. Zúčastnil se aktivit krajaňských levicových organizací, mj. byl redaktorem *Robotnického slova* v Torontu a v l. 1936–40 šéfredaktorem tamního *Hlasu lidu*, od r. 1941 vydával prokomunistické *Ludové zvesti*. V l. 1946–48 působil jako gen. tajemník Slovenského podpůrného spolku v Torontu, udržoval také četné kontakty s kanadskou (komunist.) Stranou práce, jejíž šéf T. Buck ho později doporučil do čs. státní služby. Po komunist. převratu se vrátil do ČSR a již v dubnu 1948 byl přijat na MZV. Začínal v administrativní sekci, od června 1948 pracoval jako odborový rada v sekci národohospodářské; v říjnu 1948 byl navrhován na funkci gen. konzula v Sydney, vzhledem k trvajícím kanad. občanství však neobdržel exequatur. Od března 1949 vedl gen. konzulát v **Budapešti**, od září t. r. do února 1950 byl přidělen tamnímu velvyslaneckví jako legační rada (a zástupce tituláře). K 1. 3. 1950 byl jmenován prvním poválečným gen. konzulem v **Šanghaji**, kde působil do července 1952; brzy po návratu byl v září t. r. z diplomacie propuštěn (zřejmě vzhledem ke kanadskému původu jeho manželky), mohl však přejít do aparátu ÚV KSS.

otázky odzbrojení, v srpnu 1968, kdy se zúčastnil jednání Výboru 18 v Ženevě, s dalšími diplomaty odmítl protestovat proti invazi vojsk Varšavské smlouvy, což mu zajistilo další kariéru. V prosinci 1968 byl jmenován II. taj. při čs. stálé misi u OSN v New Yorku, od prosince 1970 pracoval znovu tři roky na ZÚ v Moskvě (jako I. taj., posléze rada II. tř.), od ledna 1973 jako rada OMO opět participoval na odzbrojovacích jednáních. K 1. 3. 1975 byl převeden do OMP ÚV KSČ, kde se záhy stal ved. odboru pro vyspělé kapitalistické státy, v r. 1982 byl jmenován zástupcem ved. celého oddělení. V prosinci 1988 se vrátil na FMZV a vzápětí byl jmenován čs. velvyslancem při **Stálé misi** u mezinárod. organizací ve **Vídni** (střídal zde B. Handla /viz/), kterou pak vedl do června 1990. K 15. 6. 1990 z FMZV odešel, i nadále se však angažoval v KSČ. R. 1996 za tuto stranu neúspěšně kandidoval do Senátu v obvodu Kutná Hora. Byl také členem představenstva firmy Agora.

Klička Otto

28. 12. 1913, Rakovník – 16. 7. 2008, Praha

Pocházel z rodiny holiče, vystudoval gymnázium a pak farmacii na PřF UK (PhMr. 1936). Již v r. 1936 vstoupil do KSČ, 1936–38 sloužil v čs. armádě. Na poč. něm. okupace se zúčastnil komunist. odboje (v ileg. organizaci na Rakovnicku), od května 1940 do dubna 1945 byl vězněn na Pankráci, v Drážďanech a na dalších místech (k jeho spoluvězňům patřili např. A. Novotný a L. Kopřiva). Po osvobození začal hned v květnu 1945 pracovat v oddělení průmyslu na ZNV v Praze, po volbách v květnu 1946 se stal zemským poslancem a posléze místopředsdou ZNV. Od května 1949 pak dvě desetiletí působil v diplomacii. Hned v září 1949 byl jmenován prvním komunist. vyslancem ve **Finsku**, kde zůstal do konce r. 1951; od února 1952 do léta 1954 reprezentoval lidovědemokratické Československo ve **Švédsku**. V červenci 1954, po návratu do Prahy, byl jmenován ředitelem asijského odboru MZV a posléze předurčen jako první vysl. ČSR do Vietnamu, vyslání však nebylo realizováno. Od července 1956 do jara 1961 zastával funkci velvyslance ve Východním Berlíně, od března 1961 do poč. r. 1968 pak byl jedním z **náměstků ministra** zahraničí, do jehož agendy spadaly vztahy ČSR se Západem včetně „německé otázky“. V únoru 1968 byl vyslán jako velvyslanec do nedávno Izraelci poraženého **Egypta**, odkud byl ještě na podzim t. r. přeložen jako ambasador do **Jugoslávie**. Už v červenci 1969 byl ale – údajně na vlastní žádost – z Bělehradu odvolán do Prahy, poč.

následujícího roku byl vyloučen z KSČ a následně penzionován. Koncem 80. let se zapojil do levicového opozičního hnutí „Obroda“, na jaře 1990 se pak stal ještě na jistou dobu jedním z poradců ministra zahraničí J. Dienstbiera (viz). Zůstal aktivní i publicisticky a později uveřejnil v elektronické podobě vzpomínky na zahraniční službu v roce 1968: *Pražské jaro a československá diplomacie*. In: *Pražský web pro studenou válku*, 2003, č. 4.

Klinger Evžen

30. 5. 1906, Ivachnová, okr. Ružomberok, Slovensko – 1981, Praha

Pocházel ze zemědělské rodiny (rodiče za okupace zahynuli v KT), po reálném gymnáziu (1924) studoval LF UKom, před dokončením se však začal cele věnovat politice a publicistice ve službách KSČ. Působil jako redaktor *Pravdy*, od r. 1927 byl oblastním taj. strany v Prešově a později v Žilině, po tzv. bolševizaci a následných čistkách dokonce od r. 1930 dočasně vedl KSČ na Slovensku. Od r. 1933 působil jako redaktor v *Rudém právu*, aktivně spolupracoval s revue *DAV* (red. V. Clementisem /viz/), v jejíž knižnici také vydal první knihu *Kdo porazí Hitlera* (1933), r. 1936 byl ale pro údajnou trockistickou „úchylku“ ze strany vyloučen. Zúčastnil se organizování protiludáckého odporu na Slovensku, na jaře 1939 odešel přes Polsko do exilu do Velké Británie, kde posléze vstoupil do redakce *Čechoslováka*. Poté co se toto periodikum stalo oficiálním listem čs. exilové vlády, byl EK r. 1942 přijat jako smluvní úředník do MZV a v jeho službách zůstal i po osvobození. V r. 1945 vstoupil znovu do KSČ a působil údajně jako jeden z informátorů ústředí strany; byl činný i publicisticky, psal mj. do *Práce, Tvorby* a (anonymně) do *Rudého práva*. Překládal také z angličtiny, mj. paměti S. Wellese *Roosevelt zachraňuje mír* (1947). V září 1947 byl jmenován ved. jednoho z úseků v oddělení M (M 3), brzy však přešel do informačního oddělení zpravodajské sekce a ve dnech komunist. převratu byl V. Clementisem pověřen jejím vedením, což přispělo k dezinformaci o průběhu převzetí moci komunisty. Od března 1948 vedl půl druhého roku zpravodajský odbor MZV, v září 1949 byl ale zatčen (a následně suspendován), r. 1951 byl odsouzen pro údajné vyzvědačství. V r. 1957 byl rehabilitován, na MZV se však již nevrátil. Působil jako novinář a publicista (pod pseudonymem E. Kler uveřejnil mj. politickou studii *A v pozadí nafta* /1957/), v 60. letech stál v čele Státního zdravotnického nakladatelství, opět také překládal z angličtiny (mj. E. Caldwell a J. Steinbecka) a z němčiny.

však zkomplikovaly vážné zdravotní problémy a po návratu do Prahy byl jmenován vedoucím ADO, který pak vedl až do poč. r. 1970. V této funkci mj. zpracoval solidní *Přehled o diplomatickém zastoupení Československa v cizině* (1966), z něhož vycházely další podobné příručky; v rámci normalizačních čistek byl však nejprve suspendován z místa ved. odboru a k 31. 5. 1970 musel z ministerstva odejít. Uplatnění našel jako vedoucí ekonomického oddělení Městské knihovny v Praze.

Vlček Josef

30. 7. 1921, Tlustice, okr. Beroun – 11. 1. 2006, Hořovice

Absolvoval obchodní akademii (maturita 1940), poté pracoval v letňanském Letově jako korespondent. Hned po osvobození vstoupil do KSČ a ještě r. 1945 byl stranou vyslán do fy Löwit & Taussig v Hořovicích (po zestátnění pobočka Škodovky). Po komunist. převratu byl jmenován náměstkem vedoucího PZO Kovo, od r. 1950 působil ve Státní plánovací komisi. V l. 1952–57 byl šéfredaktorem měsíčníku *Plánované hospodářství*, od r. 1957 vedl jako šéfredaktor týdeník *Hospodářské noviny*, vyd. tehdy agenturou Orbis. V r. 1968 patřil k levicovým „konzervativcům“, r. 1969 byl dosazen tzv. Levou frontou na místo šéfredaktora Ústřední redakce politicko-zpravodajského vysílání Čs. televize a současně hlavního editora Televizních novin. Vzhledem ke konfliktům s tehd. ředitelem musel brzy televizi opustit, i díky jazykové kvalifikaci byl ale poč. února 1971 přijat na FMZV a vzápětí jmenován ved. jeho **tiskového odboru** (i když mu musel být udělen dispens vzhledem k neukončenému VŠ vzdělání). Podílel se na dokončení „očisty“ odboru od „oportunistů“, zkonsolidoval prý také vazby s tiskovými útvary MZV dalších komunist. států. V lednu 1974 měl být jmenován radou na ambasádě ve Východním Berlíně, ale vyslání se neuskutečnilo a od února 1975 byl přidělen jako rada (a zástupce velvysl.) do Bernu. Ze Švýcarska musel být předčasně odvolán pro konflikty s velvyslancem M. Mocem (*viz*), poté pracoval téměř tři roky v německo-rakouském odboru FMZV. Diplomacickou kariéru zakončil jako gen. konzul v **Istanbulu**, kde působil od října 1983. V prosinci t. r. odešel do penze, ale i jako důchodce byl pověřen vedením komunist. časopisu *Novinář*.

Havelka Jan

16. 10. 1913, Praha – 20. 11. 2000, Praha

Po absolvování střední školy působil jako úředník u různých soukromých firem. Již v r. 1939 se stal členem tehdy ilegální KSČ, v l. 1940–45 byl vězněn. Od r. 1945 pracoval nepřetržitě v aparátu KSČ. Po osvobození byl taj. OV KSČ v Trutnově, poté působil krátce ve stejné funkci v Náchodě a v l. 1946–48 byl organizačním taj. KV KSČ v Hradci Králové. V l. 1950–53 zastával tamtéž funkci vedoucího taj. KV KSČ a v l. 1953–59 byl vedoucím taj. KV KSČ v Karlových Varech. V l. 1954–60 působil též jako poslanec NS, od r. 1958 byl zároveň členem ÚV KSČ, kde později zastával funkci ved. oddělení pro zemědělské hospodářství a výživu a současně byl členem komise ÚV pro zemědělství a výživu. Od března 1972 působil jako velvyslanec v *SSSR*, kde vystřídal do úřadu nastoupivšího ministra B. Chňoupka (*viz*); funkci zastával do jara 1978 (jeho nástupcem se stal Č. Lovětínský /*viz*/); po návratu byl JH penzionován.

Havelka Jaroslav

19. 2. 1917, Praha – 23. 1. 2005, Týnec n. Sázavou

Po absolvování gymnázia vystudoval PrF UK (JUDr. 1939), poté pracoval v soukromé advokátní kanceláři v Jičíně a od r. 1945 jako úředník ve Fantových závodech v Praze. Od r. 1945 se výrazně angažoval v sociální demokracii, pracoval v tzv. Hospodářské skupině kovoprůmyslu, později u pobočky podniku Tatra. Od ledna 1948 působil v ústředí sociální demokracie, kde náležel ke stoupencům spolupráce s KSČ. Po sloučení obou stran přešel dočasně k Ústřednímu AV NF, od října 1949 působil jako právník ve Státním úřadu pro věci církevní. Od září 1951 pracoval dva roky na ministerstvu pracovních sil, poté se vrátil na Státní úřad pro věci církevní a od června 1956 zastával téměř dva roky funkci náměstka ministra školství F. Kahudy. V květnu 1958 byl přijat na MZV jako nově vybraný vyslanec do *Švédska* a již od září t. r. působil ve Stockholmu, kde vedl tamní legaci (v březnu 1959 povýšenou na velvyslanectví) do srpna 1962. K 30. 9. 1962 přešel z MZV ke Státní plánovací komisi. Později vydal několik prací, týkajících se sociální politiky v teh. Československu, např.: *Sociální politika a vývoj životní úrovně v ČSSR* (1971) a *Zdokonalení soustavy důchodového zabezpečení v ČSSR* (1975). Jeho poslední větší studií byla sociologická sonda *Vývoj peněžních příjmů obyvatelstva v ČSFR* (1991).

zpravodajů pro přípravu stanoviska výboru k Aktu o jednotném evropském trhu. Vedle toho působí jako místopředseda výboru Společnosti česko-arabské. Jeho stanoviska k aktuálním obchodněpolitickým záležitostem lze nalézt na stránkách www.businessinfo.cz.

Voltr Alexej

13. 2. 1908, Havlíčkův Brod – 15. 10. 1972, Praha

Pocházel z učitelské rodiny a dostalo se mu také rozsáhlého vzdělání – po gymnaziálních studiích ve Znojmě a Praze pobýval i v Nîmes a v Londýně, 1930–34 studoval na PrF UK (JUDr. 1935). R. 1936 se poprvé ucházel o přijetí na MZV, posléze našel uplatnění u Zemského úřadu v Praze, na Okresním úřadu v Poděbradech a od r. 1942 na protektorátním ministerstvu hospodářství a práce. Zúčastnil se Pražského povstání a ještě v r. 1945 (kdy vstoupil do KSČ) byl přijat na ministerstvo průmyslu. V l. 1946–49 pracoval v právním odboru Gen. ředitelství hutí a posléze jako přednosta oddělení na ministerstvu průmyslu, odkud přešel nejprve na MZO (kde vedl čínské oddělení) a později, k 1. 6. 1952, na MZV. Ještě v červnu t. r. byl vyslán jako gen. konzul do *Šanghaje* (a r. 1955 také odtud zajel do Japonska, aby sondoval možnosti obnovy diplomatických vztahů), po návratu do Prahy se stal nejprve ved. čínské oddělení AO a od 1. 11. 1956 ved. celého AO MZV. Od listopadu 1957 zastával funkci velvyslance ve *Vietnamu*, z Hanoje však musel být již na podzim 1960 ze zdravotních důvodů odvolán. Od června 1961 byl více než rok ved. 7., dálněvýchodního odboru MZV a od září 1962 až do prosince 1969 působil jako velvyslanec ve *Švédsku*, r. 1965 byl také jmenován prvním velvyslancem v *Norsku* (kde ZÚ v Oslu vedl do té doby jen *chargé d'affaires*). Brzy po návratu byl přeřazen do Čs. společnosti pro mezinárodní styky, kde měl na starosti odd. pro styk s nevládními organizacemi, záhy však zemřel.

Vomáčka František

18. 12. 1926, Karviná – 29. 8. 2012, Praha

Pocházel z úřednické rodiny; absolvoval gymnázium v Orlové a Ostravě (maturita 1945), koncem války byl vězněn. V l. 1945–46 pracoval v Pozemkovém úřadu, od r. 1946 studoval nejprve PrF UK, v l. 1947–52 pak vystudoval

založení firmy Tatra Sipox – Export – Import (1992–99), v současné době je jednatelem firmy Taco-Trading and Consulting se sídlem v Praze 8.

Jančík Jiří

10. 10. 1932, Plumlov – 14. 8. 1982, Praha

Pocházel z rodiny krejčího; absolvoval gymnázium v Prostějově (1951), poté vystudoval fakultu mezinár. vztahů, resp. PrF UK (JUDr. 1955). Na MZV, kde pracoval od září 1955 až do své předčasné smrti, se specializoval především na skandinávskou problematiku. Začínal v ZEO/1, v l. 1956–62 byl poprvé přidělen jako III. a později II. taj. ZÚ v Kodani. Po návratu pracoval střídavě opět v 5., západoevropském TO a v KPS, v dubnu 1964 byl jmenován I. taj. na ambasádě v Kodani, odkud se však po 8 měsících vrátil pro konflikt s velvyslancem. Jako rada se v 5. TO dále zabýval skandinávskými tématy (1965 také publikoval první moderní českou knihu o Dánsku, v doplněné podobě vydanou později znovu r. 1975), od srpna 1967 do září 1970 působil jako I. taj. (a zástupce tituláře) ve Stockholmu, kde měl na starosti kulturní agendu, fungování Švédsko-čs. společnosti atd. Od října 1970 pracoval opět v 5. odboru, kde od r. 1972 vedl britskou skupinu (oddělení), od 1. 7. 1973 byl (i s celým oddělením pro UK) převeden do odboru americko-britského. V té době publikoval také (pod pseudonymem J. Plumlovský) monografii o současné *Velké Británii* (1979). K 1. 11. 1977 byl jmenován zástupcem ved., od 1. 4. 1981 byl pak téměř rok ved. americko-britského odboru FMZV, v dubnu 1982 však musel v důsledku zdravotních obtíží odejít do invalidního důchodu a brzy poté zemřel.

Jandík Miloslav

3. 8. 1919, Plzeň – 4. 3. 1997, Praha

Pocházel z dělnické rodiny, absolvoval plzeňskou obchodní akademii (maturita 1938), poté pracoval nejprve v záložně při Škodových závodech, v l. 1942–45 jako účetní revizor ve Škodovce a později u dalších firem; hned r. 1945 vstoupil do KSČ. V l. 1946–49 byl ved. tzv. Báňské prodejny uhlí v Plzni, r. 1949 působil krátce u vývozní společnosti Carboexport, v l. 1951–52 byl ved. MO na ministerstvu průmyslu, pak vedl oblastní správu ministerstva pracovních

Páv Zdenko

*15. 2. 1921, Trenčín, Slovensko

Absolvoval reálné gymnázium v Liptovském Mikuláši (1939), poté vystudoval práva na PrF UKom (JUDr. 1945). Už v březnu 1945 vstoupil ještě v Košicích do služeb nově zřízeného pověřenectva SNR pro průmysl a zásobování, později byl právním referentem na pověřenectvu výživy. V l. 1948–49 vedl (již jako člen KSS) expozituru hospodářsko-kontrolní služby při Sboru pověřenců, poté působil jako ved. oddělení na bratislavském KNV, v l. 1951–53 byl ved. oddělení místního hospodářství na pověřenectvu vnitra, kde se mj. podílel na organizování zakládání JZD. Od r. 1953 pracoval dva roky na pověřenectvu místního hospodářství, poté (1955–64) ve Slovenském výboru Čs. Červeného kříže, v l. 1964–68 byl ved. sekretariátu předsedy Komise pro místní hospodářství SNR. V l. 1968–69 byl krátce úředníkem nově zřízeného ministerstva vnitra slovenské republikové vlády, odtud k 1. 2. 1970 přešel na FMZV. Po krátkém zapracování ve 3. odboru (pro asijské soc. státy) byl v červnu 1970 jmenován novým vedoucím **čs. mise** v DKNS v Panmundžonu (a byla mu propůjčena hodnost generálmajora), již v prosinci 1971 však byl předčasně odvolán. Od května 1972 byl dva a půl roku taj. kolegia FMZV, poté byl přeřazen do 8. (blízkovýchodního a afrického) odboru a od března 1975 zastával funkci velvyslance v **Súdánu**. Vzhledem k vývoji v Chartúmu, ale také pro zcela nedostatečné personální obsazení tamní ambasády (zůstal tam jediným diplomatickým pracovníkem) jeho mise neprobíhala úspěšně a již v lednu 1979 byl odvolán; po návratu pracoval nejprve opět v 8. odboru a později v OMEO. K 28. 2. 1981 odešel do penze.

Pavlenda Viktor

23. 1. 1928, Katarínska Huta, dnes součást Cinobane, okres Poltár, Slovensko – 5. 7. 1990, Bratislava, Slovensko

Studoval gymnázium, poté státní obchodní akademii (maturita 1947), v l. 1947–51 se dále vzdělával na VŠ hospodářských věd v Bratislavě (Ing. 1951), již v době studií také vstoupil do KSS (1948). Poč. 50. let působil jako asistent na VŠ technické v Košicích, kde mj. pomáhal zakládat katedru politické ekonomie, v l. 1953–56 absolvoval interní aspiranturu v Institutu národního hospodářství G. V. Plechanova v Moskvě (CSc.). Od r. 1956 působil pedagogicky na VŠ v Bratislavě,

nejprve jako docent, od r. 1962 jako profesor a ved. katedry politické ekonomie. Jako přední slov. ekonom zasahoval po r. 1963 do diskuzí o připravované ekonomické („Šikově“) reformě, kdy poukazoval na fakt, že nebere v úvahu rozdílné reality Slovenska. Po lednu 1968 plně podpořil reformní proud v KSČ v čele s A. Dubčekem (*viz.*), byl jmenován ved. ekonomické komise ÚV KSS, podílel se také na vypracování tzv. Akčního programu KSČ. Odmítal okupaci ČSSR „spojenci“, mimořádným sjezdem KSS koncem srpna 1968 byl zvolen členem předsednictva ÚV KSS. V následujícím období se sice přiklonil k počínající normalizaci, v prosinci 1969 byl nicméně nucen rezignovat na poslanecký mandát v SNR i SN FS a v lednu 1970 byl přesunut do diplomacie. V dubnu 1970 byl jmenován velvyslancem ve *Švédsku* (jeho nominace nahrazovala neuskutečněnou misi jiného reformního komunisty, exministra J. Trokana), již v červenci 1971 byl ale ze Stockholmu odvolán a v důsledku ztráty členství v KSČ z FMZV vyhozen. Přešel do Výzkumného ústavu sociální péče v Bratislavě. Po zhroucení komunist. režimu se ještě nakrátko stal členem Nezávislého sdružení ekonomů Slovenska.

Lit.: Miroslav LONDÁK, *Viktor Pavlenda*, in: *Aktéri jednej éry na Slovensku 1948–1989*. Prešov 2003, s. 248–252; M. LONDÁK, *Rok 1968 a ekonomická realita Slovenska*. Bratislava 2007.

J. Dk. – S. Mk.

Pavlíček Jaroslav

*16. 2. 1944, Praha

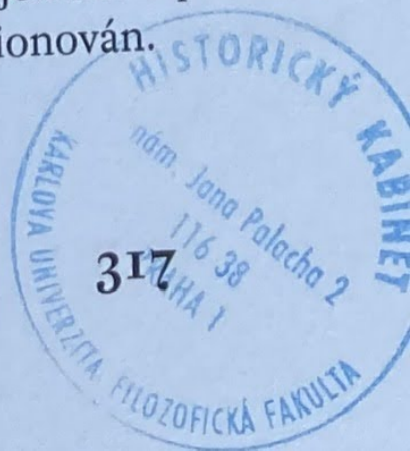
Pochází z hornické rodiny; po absolvování střední průmyslové školy strojní (1962) pracoval v různých funkcích (montér, technolog) v tehd. n. p. Hutní montáže Ostrava, v l. 1967–73 také vystudoval externě VŠB v Ostravě (Ing. 1973). V létě 1975 byl v rámci náboru „kádrů“ přijat na FMZV a následně vyslán k dvouletému postgraduálnímu studiu mezinár. vztahů na VŠP při ÚV KSČ, kde se začal specializovat na problémy Latinské Ameriky. Od 1. 7. 1977 pracoval v 9., latinskoamerickém odboru FMZV, v l. 1979–80 byl v hodnosti II. taj. přidělen na čs. legaci do peruánské Limy. V září 1980 byl vyslán do nikaragujské *Managui*, aby zde zřídil efektivní ZÚ, a následně zde až do července 1985 působil jako I. taj. (a zástupce velvysl. F. Kouteckého /*viz.*/, po jehož odvolání úřad vedl jako *chargé d'affaires*). Od července 1985 vedl ref. Kuby a střední

Británii a Kanadu. Od září 1976 až do července 1991 pracoval na FMZV. Začínal v 6., ABO, od srpna 1979 do července 1983 byl přidělen jako atašé na ambasádu do Bělehradu. V l. 1983–85 absolvoval dvouleté postgraduální studium na DA v Moskvě, zaměřené na problematiku Jugoslávie a hnutí nezúčastněných zemí, po návratu do Prahy vedl ref. pro Řecko a Kypr v 5. TO. K I. 9. 1987 byl jmenován ved. oddělení v 5. TO., k 25. 4. 1988 zástupcem ved. odboru; v červnu 1989 byl pak vyslán jako rada II. tř. (a zástupce velvysl.) na čs. ambasádu do **Ottawy**. V červenci t. r. byl jmenován gen. konzulem v **Montrealu**, již od února 1990 byl však v důsledku personálních změn v čs. diplomacii po listopadu 1989 pověřen vedením velvyslanectví v Ottavě, které řídil až do příjezdu nového velvysl. R. Schustera (*viz*). Z Kanady byl odvolán k 30. 4. 1991 a o tři měsíce později z FMZV odešel. Později se uplatnil v podnikatelské sféře, mj. jako jednatel (dnes již neexistující) firmy ČEPRAMO, s. r. o., a společník firmy SUPERTRONIX, s. r. o.

Džunda Pavel

*7. II. 1924, Lukov u Bardejova, Slovensko

Vyrůstal v ukrajinské maloroľnické rodině. Za války vystudoval gymnázium (1945), ve SNP se zúčastnil odboje v řadách partyz. skupiny *Za rodinu*. Hned r. 1945 vstoupil do KSS a v Praze vystudoval VŠE (Ing. 1949). Poté pracoval jako úředník v několika znárodněných podnicích (Kovo, Investa v Bratislavě), v l. 1955–56 působil na KV KSS v Nitře; od r. 1956 až do penzionování v březnu 1989 v čs. diplomacii. Začínal v tehđ. ABO, od dubna 1957 do konce r. 1960 byl přidělen jako 3. taj. na ambasádu do Londýna. Po návratu působil znovu v 5. (americko-britském) a později 9. (blízkovýchodním) odboru, od října 1963 do července 1968 byl I. taj. čs. vyslanectví v Iráku, jež také příležitostně vedl jako *chargé d'affaires*. Od července 1968 pracoval v tehđ. 8. (blízkovýchod. a africkém) TO, v r. 1970 byl však v rámci personálních obměn (a čistek) jmenován nejprve ředitelem 5. (západoevropského) odboru a v říjnu 1971 novým velvyslancem ve **Švédsku**, kde nahradil již dříve náhle odvolaného V. Pavlendu (*viz*). Funkci ve Stockholmu zastával do října 1976, po návratu byl zařazen opět k 8. TO, od října 1977 jako zástupce jeho ved., V. Jízdného (a současně jeden z poradců ministra B. Chňoupka /*viz*/). Od ledna 1984 do prosince 1988 působil jako velvyslanec v **Turecku**. Po návratu byl krátce jedním z poradců ministra zahraničí J. Johanese (*viz*) a k 31. 3. 1989 byl penzionován.

A.: Literární památník národního písemnictví Praha, 32 kartonů (neuspoř.);
 Lit.: B. Biheller, Z války ve Španělsku. Hrst vzpomínek dobrovolníka mezinárodních
 brigád. *Příspěvky k dějinám KSČ*, 1957, č. 1.

J. Nk.

Bílek Eduard

12. 1. 1924, Zboněk u Blanska – 10. 1. 1978, Stockholm, Švédsko

Pocházel z dělnické rodiny, vyučil se nástrojařem (1942), pak pracoval v dělnických profesích u soukromých firem ve Svitávce a později, po voj. službě, ve Škodovce v Adamově (1947–50). Na MZV byl přijat jako dělnický kádr (a člen KSČ) k 1. 8. 1950, absolvoval politicko-administrativní školu pracujících a po krátké přípravě v západoevropském odboru (A IV-4) byl na tři roky přidělen jako atašé na ambasádu v Kodani. Po návratu do Prahy v prosinci 1953 byl zařazen nejprve do americko-britského odboru jako referent pro Kanadu a Irsko (ABO/3), v l. 1955–56 pracoval v sekretariátu náměstkyně G. Čakrtové-Sekaninové (*viz*), od září 1956 do července 1960 byl vicekonzulem v **Melbourne**. V l. 1960–63 absolvoval studium mezinár. vztahů na VŠ politické při ÚV KSČ, poté se krátce připravoval v 6., americkém odboru MZV a od listopadu 1963 do července 1968 působil jako gen. konzul v kanadském **Montrealu**, kde se mj. podílel i na přípravě čs. pavilonu pro světovou výstavu. Po návratu z Kanady pracoval znovu v hodn. I. taj. v 6., americkém odboru FMZV, r. 1972 byl povýšen na radu II. tř. a od ledna 1973 byl na půl roku zatímně pověřen vedením odboru. Od června 1973 do února 1976 zastával funkci předsedy CZV KSČ, poté byl umístěn do 5., západoevropského odboru a v listopadu 1976 jmenován novým velvyslancem ve **Švédsku**. Po zhruba roční misi ve Stockholmu náhle zemřel na infarkt.

Bláha Bohumil

21. 7. 1915, Baku, Gruzie – 10. 6. 1996, Praha

Dětství prožil s rodiči v tehđ. Rusku (do ČSR se vrátili r. 1919), později se vyučil instalatérem a pracoval u různých firem, od r. 1939 na stavebním telegraf. úřadu v Praze. Již ve 30. letech se angažoval v mládežnickém komunist. hnutí (Komsomol), od r. 1943 byl totálně nasazen. Hned po osvobození vstoupil

Nárožný Roman

*13. 11. 1935, Komárno, Slovensko

Pochází z úřednické rodiny, po maturitě na vyšší hospodářské škole (1954) vystudoval v l. 1956–62 MGIMO (JUDr. 1962) a poté působil v čs. diplomacii a v aparátu KSČ. Kariéru začínal v 5., americko-britském odboru MZV, od září 1963 do listopadu 1969 byl přidělen nejprve jako atašé a později jako III. taj. na ambasádě ve švédském Stockholmu. Díky konformním postojům v l. 1968–69 byl po návratu do Prahy koncem r. 1969 přijat do rekonstruovaného OMP ÚV KSČ v Praze, kde působil jako expert na severní a západní Evropu až do r. 1978. V listopadu 1978 se vrátil na FMZV a po krátké přípravě byl v únoru 1979 jmenován velvyslancem ve *Švédsku*, kde zastupoval ČSSR do října 1983. K 23. 10. 1983 byl jmenován jedním z **náměstků** ministra B. Chňoupka (*viz.*), kterým zůstal prakticky až do jeho odvolání z funkce; v té době také podnikl několik pracovních cest do zahraničí (např. v březnu 1988 misi do Egypta, jež se měla stát prologem k nové intenzifikaci vzájemných vztahů). Koncem září 1988 odešel znovu do OMP ÚV KSČ, zůstal však sekretářem čs. komise pro UNESCO. Žije v Praze.

Nečas Gustav

11. 5. 1921, Šlapanice u Brna – 13. 7. 1982, Praha

Pocházel z rodiny „textiláků“; po měšťance absolvoval obchodní akademii (maturita 1942), poté pracoval nejprve v cukrovaru, později jako úředník ve velkoobchodní firmě a od r. 1945 v telegrafním úřadu. Při voj. službě (1949–51) byl jako člen KSČ přijat ke kontrarozvědce, kde sloužil až do r. 1954; další dva roky působil na KV KSČ v Brně, odkud přešel k 1. 4. 1957 na MZV. Náležel k prvním frekventantům Odborné školy MZV (1957–58), poté začal pracovat ve skupině pro Latinskou Ameriku tehđ. 6., americko-britského TO. Od srpna 1959 byl přidělen jako III. taj. na velvyslanectví v Mexiku, v l. 1961–62 vedl konzulát v **Monterey** až do jeho dočasného uzavření. Po návratu působil opět v 6. TO MZV, od srpna 1963 byl gen. konzulem v kolumbijské **Bogotě**. Pak pracoval opět v americkém odboru MZV (v r. 1968 se podílel mj. na přípravě tzv. mise dobré vůle státního taj. V. Pleskota /*viz.*/ po Latinské Americe), poč. r. 1970 měl být vyslán jako *chargé d'affaires* do Ekvádoru. Tento výjezd ale již stranické orgány pro jeho údajné chybné postoje v předcházejícím období zablokovaly a GN byl nucen k 31. 3. 1971 z FMZV odejít.

kterými zeměmi Latinské Ameriky; současně absolvoval postgraduál. studium na VŠE. V prosinci 1968 byl po obnovení diplomat. styků s *Peru* vyslán jako první čs. diplomat do *Limy*, kde od ledna 1969 vedl dva a půl roku čs. velvyslanectví jako *chargé d'affaires* (a působil zde i po příjezdu prvního vysl. J. Mejstříka /viz./). Od května 1972 byl zařazen jako II. taj. do Čs. společnosti pro mezinárodní styky a současně tři roky řídil čs. pobočku WFUNA; r. 1975 byl převeden do 7., asijského TO a od prosince 1976 byl přidělen dva roky jako zástupce tituláře do Barmy. Po návratu pracoval v 7. TO, v tzv. správě kádrů, a od října 1980 v bulharské skupině 2., východevropského TO. Kariéru zakončil jako rada-vyslanec v Sofii, kde působil od prosince 1983 do října 1987; pak odešel do penze.

Vachata Bohumil

3. 7. 1924, Bukovice, okr. Příbram – 7. 12. 2011, Praha

Pocházel z maloroľnické rodiny; vystudoval klasické gymnázium v Příbrami (maturita 1943), pak byl totálně nasazen nejprve v Německu a později v pobočce Daimler v Nové Pace; koncem války se zúčastnil odboje v rámci skupiny *Niva* na Strakonicku. Po osvobození vystudoval PrF UK (JUDr. 1949), v l. 1945–48 byl členem sociální demokracie, později, od r. 1948, členem KSČ. Od r. 1948 pracoval v sociálním odboru Čs. červeného kříže, kde měl mj. na starosti péči o mládež „evakuovanou“ z Řecka a později také z Koreje. V l. 1954–56 byl ředitelem správy tzv. zvláštních dětských zařízení při ministerstvu školství, od března 1956 pak působil v diplomacii. Nejprve byl přidělen Správě služeb diplomatického sboru, od listopadu 1957 pracoval především v mezinárodním odboru MZV. Poč. 60. let se mj. aktivně účastnil majetkoprávních jednání s USA, Itálií a dalšími západními státy, v l. 1964–68 byl přidělen jako I. taj. k čs. misi při MAAE ve Vídni. Po návratu do Prahy byl zařazen do právního (později mezinárodně-právního) odboru (MPO) MZV, kde měl na starosti mj. agendu RVHP. Od 1. 3. 1974 byl zástupcem ved. MPO a od 1. 6. 1977 ved. tohoto odboru. Od prosince 1982 do června 1985 zastával funkci velvyslance ve *Švédsku*, po skončení mise ve Stockholmu se stal opět zástupcem ved. MPO. K 31. 3. 1989 byl penzionován. V polovině 90. let se zúčastnil na stránkách *Práva* polemik proti majetkovým nárokům sudetoněmeckých vysídlenců.

nového ministra J. Marka (*viz*), do jehož kompetence náležely vztahy se soc. blokem. Již v březnu následujícího roku byl však z funkce uvolněn, aby se mohl na téměř pět let stát taj. ÚV SČSP. Na MZV se vrátil k 1. 2. 1975 a od října t. r. do září 1980 zastával funkci velvyslance ve *Finsku*. Brzy po návratu z Helsinek byl k 31. 12. 1980 penzionován.

Krůžela Josef

*4. 11. 1937, Štítné, okr. Zlín

Vyrůstal v rolnické rodině, pracoval jako zemědělský dělník a později, po absolvování střední školy, jako technik. V l. 1957–63 vystudoval VŠ zemědělskou v Brně (Ing.), kde pak tři roky působil jako odborný asistent. Od r. 1966 pracoval v aparátu ČSM, stal se předsedou OV ČSM v Brně a zde se také r. 1969 zapojil do budování nového, normalizačního SSM. V l. 1970–72 byl ved. mezinár. oddělení ÚV SSM v Praze, poté absolvoval tříleté postgraduální studium mezinár. vztahů na VŠP při ÚV KSČ. V l. 1975–78 působil v OMP ÚV KSČ, poté byl jmenován jedním z asistentů („pomocníků“) gen. taj. ÚV a prezidenta G. Husáka pro zahraničněpolitické otázky. V srpnu 1985 byl jmenován posledním komunist. velvyslancem ve *Švédsku*, kde pak působil do poč. r. 1990. Z MZV odešel 31. 12. 1990.

Křepelák Oldřich

24. 12. 1923, Praha – 22. 11. 2000, Praha

Vystudoval gymnázium (maturita 1942), po maturitě pracoval jako úředník u soukromých firem, v l. 1944–45 se zúčastnil protinacistického odboje v rámci levicové skupiny *Předvoj*. V l. 1945–50 studoval na FF UK, studia dokončil až poč. 60. let (PhDr.). Od r. 1950 pracoval dva roky jako referent na MŠ, po vojně jako instruktor při OV KSČ Praha 6, od března 1956 až do penzionování r. 1988 působil na MZV. Zpočátku byl přidělen jako referent německo-rakouského (3.) odboru, v l. 1958–62 byl II. taj. na velvyslanectví ve Východním Berlíně. V l. 1962–64 vedl sekretariát tehd. náměstka ministra O. Kličky (*viz*), od dubna 1964 do října 1968 zastával funkci rady-vyslance při Čs. vojenské misi v *Západním Berlíně* (a normalizační vedení FMZV pak oceňovalo, že právě tato mise náležela k těm nemnoha ZÚ, s nimiž nebyly po

/F

Fialková Markéta

27. 3. 1956, Praha – 22. 8. 2011, Tirana, Albánie

Život jedné z prvních velvyslankyň republiky poznamenala od mládí příslušnost k rodině odpůrců komunist. režimu; její studia přerušila perzekuce po podpisu Charty 77, následně pracovala jako zahradnice, prodavačka v antikvariátu a sanitářka. V 80. letech se zúčastňovala akcí české a polské opozice v tzv. Česko-polské solidaritě, spolupracovala i s dalšími opozičními seskupeními, mj. Výborem na obranu nespravedlivě stíhaných aj. V březnu 1990 byla tehd. prez. V. Havlem jmenována první postkomunistickou velvyslankyní v *Polsku*, kde přispěla k vytvoření nové podoby vzájemných vztahů po pádu režimu v obou zemích; ve Varšavě zůstala posléze – po rozdělení federace – i jako první diplomatická reprezentantka ČR (do března 1994). Po odvolání do Prahy pracovala v odboru AP MZV, v l. 1995–97 byla osobní tajemnicí V. Havla, poté se opět vrátila do diplomatických služeb. Od února 1997 působila více než deset let v odboru AP MZV, jako jeden ze zástupců OBSE se mj. zúčastnila dozoru nad prvními volbami v Bosně a Hercegovině a později v Kosovu; současně studovala práva na Západočeské univerzitě v Plzni (absolutorium 2007). Od září 2007 byla českou velvyslankyní v *Albánii*, kde nečekaně podlehl vážné nemoci.

Lit.: Petr BLAŽEK, Ve službě nejen diplomatické. *Paměť a dějiny* 2011, č. 4, s. 113–114.

Frýbert Václav

*5. 8. 1930

Po absolvování střední školy (maturita 1948) vystudoval češtinu, angličtinu a nordistiku na FF UK (absolutorium 1953), poté od července t. r. působil na MZV. Začínal v tehd. ABO jako referent pro Velkou Británii a později pro Kanadu, v l. 1959–63 byl jako atašé (posléze III. taj.) vyslán na ZÚ do Stockholmu. Po návratu působil jako III., resp. II. taj. v 5. ABO, v l. 1966–69 byl

dočasně převeden na stáž do tehd. MO ÚV KSČ (a současně postgraduálně studoval nordistiku na VŠE). V r. 1969 se vrátil na FMZV (do tehd. 4. TO), od r. 1971 vedl více než deset let odd. severských zemí v 5. TO, později byl pověřen vedením tohoto útvaru i po jeho převodu do „německého“ (4.) TO. V l. 1984–89 působil jako I. taj. na čs. velvyslanectví ve Stockholmu, po návratu byl zařazen opět do 4. odboru FMZV, po pádu režimu koncem r. 1989 se stal jedním z poradců ministra J. Dienstbiera (*viz.*). V r. 1990 vedl jistou dobu jeho sekretariát, od pol. t. r. působil jako první postkomunist. velvyslanec ČSFR ve *Švédsku*. Ve Stockholmu zůstal po lednu 1993 i jako první velvyslanec ČR, v l. 1996–97 pracoval jako ministerský rada v 5., blízkovýchodním TO MZV. Kariéru zakončil jako český velvyslanec v *Saúdské Arábii* (1997–2001). Brzy po svém návratu odešel k 28. 1. 2002 do starobního důchodu.

Furdík Igor

*10. 10. 1947, Prievidza, Slovensko

Absolvoval SVVŠ v Trenčíně, poté vystudoval jadernou fyziku na Přírodovědecké fakultě UKom (Ing. 1970). Od r. 1970 pracoval ve Fyzikálním ústavu SAV, kde také absolvoval vědeckou aspiranturu, k 1. 9. 1976 byl (již jako člen KSS) přijat na FMZV. V l. 1976–78 nejprve studoval dva roky postgraduálně mezinárodní vztahy na VŠP při ÚV KSČ, poté pracoval tři roky v 1., sovětském odboru FMZV s výjimkou šesti měsíců r. 1979, kdy byl vyslán na výpomoc na ambasádu ve Washingtonu. Od června 1981 do r. 1983 byl jako III. a posléze II. taj. přidělen na čs. ambasádu v Moskvě, kde měl v ref. kulturní a školské vztahy, po návratu působil (od 1. 6. 1989 jako I. taj.) opět v 1. TO. V listopadu 1989 byl pověřen funkcí zástupce ředitele kabinetu ministra (jmenování potvrzeno v říjnu 1990), k 30. 4. 1991 byl jmenován gen. konzulem v *Záhřebu*, jenž se ovšem rychle změnil v metropoli osamostatnivšího se Chorvatska. Po navázání řádných diplomat. vztahů mezi Prahou a Záhřebem byl v květnu 1992 jmenován řádným vyslancem ČSFR v *Chorvatsku*, po rozdělení federace zde pak zůstal jako slovenský *chargé d'affaires*. Ve službách slovenské diplomacie působil nejprve jako rada slov. ambasády v Praze (1993–96), v l. 1996–98 byl ředitelem odboru bezpečnostní politiky slov. MZV. V l. 1999–2004 zastával funkci slovenského velvyslance v *Rusku*, akreditovaného současně ve *středoasijských a zakavkazských republikách* Společenství nezávislých států. V l. 2005–10 působil jako velvyslanec v *Srbsku* a *Černé Hoře*.